

SAAB

Inbjudan till heldagsutflykt till Landsort 27 maj

Landsort är Stockholms skärgårds sydligaste utpost och huserar sedan 1600-talet Sveriges äldsta fyr samt en lotsstation. Den pittoreska skärgårdsbyn ligger på södra delen av ön Öja, som idag i sin helhet är ett naturreservat. Bofasta befolkningen uppgår till 20 personer. I byn finns sommaröppen restaurang, handelsbod och keramikverkstad. På Öja byggdes under 1970-talet ett av de sex s.k. ERSTA-batterierna som var en av invasionsförsvarets hörnstenar ända fram till dess kustförsvaret skrotades vid sekelskiftet. Varje batteri bestod av tre kärnvapenskyddade pjäser med stora underjordiska anläggningar samt av kommandocentral och inmättningsstationer. Idag finns enbart en pjäs bevarad i landet, nämligen på Öja.

Deltagare: Medlemmar och ev. en medföljande.

Samling: Onsdag den 27 maj **senast** kl. 09:45 vid Ankaruddens brygga utanför Nynäshamn, för avfärd med båt som avgår kl. 09:55. SL-trafik och betalparkering finns. Tiderna är preliminära. Se nästa sida för mer info!

Program: Heldagsutflykt med guidade visningar av det nedlagda kustartilleribatteriet och av Sveriges äldsta fyr, samt tillfälle till egna strövtåg i en av Stockholms skärgårds mest genuina miljöer. Fika och skärgårdslunch ingår. Solsken är beställt, men garanteras ej och därför gäller klädsel efter väder! **Obs! Besöket på kustartilleribatteriet kräver både viss rörlighet och uthållighet, se nästa sida!**

Kostnad: För medlem **200 kr** och för medföljande **350 kr**. I priset ingår guidningar, lunch och kaffe. Tillkommande kostnader (betalas enskilt): Transport med SL eller egen bil till Ankarudden. Transport med Vaxholmsbolagets färja mellan Ankarudden och Landsort 58 kr enkel resa (SL reskassa gäller, ej SL periodbiljett). Se ytterligare info på nästa sida!

Anmälan: Senast den 22 april vill vi ha Din anmälan online via hemsidan wp.spkj.se. Välj Aktiviteter och Landsort, fyll i och skrolla ner till SKICKA. Eller sänd in bifogade talong om Du inte har internet. Notera i anmälan om du har matallergier, vill hyra cykel (~80 kr) eller att vi försöker ordna med marktransport för dig på ön (~100 kr, kan ej garanteras). Minimum 16 personer. Vid överbokning gäller kölista.

Betalning: Senast den 25 april får du besked om du har kommit med eller är på väntelista. Därefter bör inbetalning ske snarast till klubbens Plusgirokonto nr 38 74 25-2 eller Swish-konto 123 400 2747 och måste vara klubbens **tillhanda senast den 4 maj**. Det är viktigt att du anger ditt namn och vilket evenemang det gäller!

OBS! Anmälan är bindande och förhinder anmäls snarast till samordnaren
Lennart Sjöholm, 076-106 23 87, som gärna svarar på frågor.

Anmälningsalong, v g se separat blad, Landsort den 27 maj 2020

Preliminärt program (Definitiva tider skickas ut i samband med bekräftelse):

- 08:14 Pendeltåg från Stockholm City mot Nynäshamn. Byte vid station Nynäsgård till buss 852 mot Ankarudden.
- 09:55 Waxholmsbolagets båt avgår mot Landsort. Indelning i grupper om max 10 personer.
- 10:35 Ankomst Landsort
- 10:45 Grupperna roterar mellan Batteriet, Fyren och Byn. I samband med skifte intages lunch gruppvis på Svedtiljas Restaurang. Detaljerat program utsänds några dagar före resan.
- 15:45 Waxholmsbolagets båt mot Ankarudden. Ankomst dit 16:25
- 16:28 Buss nr 852 med byte till pendeltåg vid station Nynäsgård (ankomst Stockholm 18:01)

Tillgänglighet på ön

Öja är ett bilfritt naturreservat. Landsort ligger på södra delen av ön, och det är ca 500 meters promenad mellan Bryggan, Saltboden (handelsbod), Svedtiljas (restaurang), Sjöpricken (keramik), Fyren och det gamla kustartilleribatteriet från 1938. Det modernare (1977) ERSTA-batteriet ligger däremot på norra Öja, ca 3 km från byn/bryggan. Ett besök där innefattar alltså ca 40 minuters promenad i vardera riktningen plus en dryg timmes guidad visning, som innebär bestigning av branta trappor. Om du har besvär med att promenera så pass långt kan du beställa hyrcykel. Eventuellt kan vi ordna med marktransport med fyrhjuling för ett fåtal mot en tilläggsavgift av ~100 kr (besked kan lämnas först efter anmälningstidens utgång). Ett annat alternativ är att avstå besöket i ERSTA-batteriet (ger 75/100 kr rabatt för medlem/medföljande) och endast njuta av promenad, guidad visning och skärgårdslunch på södra ön. Där finns även kapell, pestkyrkogård, magisk labyrint, fågelstation och underbar skärgårdsnatur att besöka!

Batteri Landsort

Detta batteri är modernare än de båda vi tidigare besökt (Arholma och Femöre). Hjärtat i anläggningen är en gigantisk 150 ton tung Boforskanon som står i ett 18 meter djupt schakt och skyddas av en 16 ton tung pansarkupol där bara eldröret sticker upp. Kanonen kunde skjuta iväg en 22 kilo tung projektil varannan sekund mot mål så långt som 30 kilometer ut till havs. I fredstid var eldröret nedsänkt för att inte synas från luften. I anläggningen finns även en stor ammunitionsdurk för 1000 granater samt en fyra våningars stålkonstruktion, nedsprängd i berget med alla erforderliga utrymmen för en besättning av 25 soldater som skulle bo och kriga under en månads tid, helt utan försörjning utifrån. Den tekniska utrustningen är 100% svenskutvecklad med för 1970-talet världsledande teknologi.

Landsorts fyr

Vi får en guidad visning av Sveriges äldsta bevarade fyr (fortfarande i drift!), som uppfördes redan i början av 1670-talet på kunglig befallning. Den är sedan 1935 statligt byggnadsminne. Ursprungligen alstrades skenet av brinnande kol, men har sedan moderniserats ett flertal gånger för att drivas med olja, fotogen och elektricitet. Den sista fyrvaktaren slutade 1963, idag är fyren helt automatiserad.

Restaurang Svedtiljas

ligger i Lotstornet med fin utsikt över fyren och havet, och blir vår ”bas” och mötespunkt under besöket på ön. Man serverar husmanskost baserat på lokala råvaror.

Jag/vi anmäler mig/oss till utflykt till **Landsort** den 27 maj 2020

Medlem: _____

Medföljande: _____

Telefon: _____

Allergier: _____

Allergier: _____

Önskar hyra cykel (+80 kr) 1 st. 2 st. Önskar landtransport (+100 kr) 1 st. 2 st.

Avstår besök ERSTA batteri (-75/100 kr) 1 st. 2 st.

**(Fyll i uppgifterna och stoppa talongen i ett kuvert, frankera och skicka till:
Pensionärsklubben, SAAB, 175 88 Järfälla)**